

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ**ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

РАЗРЕД

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА

IV

3

108

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Свестрани развој личности кроз позитиван утицај на раст и развој организма и јачање здравља;
- развијање моторичких и функционалних способности, спортско-техничких знања из области физичке и здравствене културе, уважавајући индивидуалне могућности ученика;
- развијање самопоуздања и социјализације дјетета учешћем у колективним активностима;
- отклањање могућих поремећаја у психофизичком развоју и развијање одговорног односа према простору за вјежбање, справама, реквизитима и личној хигијени.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Процјењивање стања и праћење раста и развоја ученика (морфолошки и моторички статус);
- усвајање важности цјеложивотног физичког вјежбања за очување и унапређење здравља;
- развијање свијести о нивоу сопствених способности и карактеристика;
- оспособљавање за коришћење природних облика кретања на различите начине;
- примјеном природних облика кретања утицати на правилно држање тијела;
- примјењивање елементарних игара у функцији обликовања и усавршавања природних покрета и моторичких способности у сложеним ситуацијама;
- социјализација и образовање морално-вољних особина ученика кроз примјену правила елементарних игара (самосталност, дисциплина, такмичарски дух, дружељубивост, поштење, поштовање, храброст...);
- стимулисање физиолошких процеса који повољно дјелују на органе и органске системе;
- оспособљавање за правилно извођење заданих вјежби на тлу и справама;
- примјеном гимнастичких елемената утицати на развој апарата за кретање, а посебно мускулатуре одговорне за правилно држање тијела;
- усавршавање природних облика кретања кроз атлетске елементе;
- развијање моторичких и функционалних способности, локомоторног апарата, и посебно мускулатуре одговорне за правилно држање тијела кроз примјену атлетских елемената;
- формирање здравствено-хигијенских навика, „челичење“ организма, јачање имуног система, развијање базичних вјештина и способности, основа технике спортских игара кроз упражњавање игара на отвореном;
- утицање на еколошку свијест ученика;
- утицање на свеукупни раст и развој ученика уз коришћење природног окружења и препрека, у једноставним и сложеним условима;
- усавршавање природних облика кретања кроз специфичне елементе спортских игара;
- развијање моторичких и функционалних способности, локомоторног апарата, кроз примјену специфичних елемената спортских игара;
- обука основних техничких и тактичких елемената спортских игара.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		
Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Праћење раста и развоја	6
2.	Елементарне игре и превентивно корективно вјежбање	14
3.	Гимнастика и превентивно корективно вјежбање	20
4.	Атлетика и превентивно корективно вјежбање	20
5.	Игре на отвореном	8
6.	Спортске игре - фудбал 9 - рукомет 9 - кошарка 9 - одбојка 9	36
7.	Здравствено васпитање	4
	Укупно	108

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: ПРАЋЕЊЕ РАСТА И РАЗВОЈА (6 часова)

Посебни циљеви:

- процјењивање стања и праћење раста и развоја ученика (морфолошки и моторички статус);
- усвајање важности цјеложивотног физичког вјежбања за очување и унапређење здравља;
- развијање свијести о нивоу сопствених способности и карактеристика.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик ће:

- објективно упознати своје тијело, установити начин његовог функционисања, предности и ограничења;
- мјерити висину и масу тијела;
- идентификовати значај тестирања за процјену раста и развоја.

1. Тјелесна висина

2. Тјелесна маса

За процјену моторичких способности примијенити осам стандардизованих кретних задатака:

1. процјена брзине трчања - трчање на 20 м,

2. процјена координације цијелог тијела - полигон натрашке,

3. процјена координације цијелог тијела - слалом са три лопте

4. процјена фреквенције покрета - тапинг руком,

5. процјена гипкости - претклон у сједу разножно,

6. процјена експлозивне снаге - скок удаљ из мјеста,

	<p>7. процјена опште снаге - издржај у згибу, 8. процјена репетитивне снаге - подизање трупа.</p>
--	---

Наставна тема 2: ЕЛЕМЕНТАРНЕ ИГРЕ И ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНО ВЈЕЖБАЊЕ (14 часова)

Посебни циљеви:

- примјењивање елементарних игара у функцији обликовања и усавршавања природних покрета и моторичких способности у сложеним ситуацијама;
- социјализација и образовање морално-вољних особина ученика кроз примјену правила елементарних игара (самосталност, дисциплина, такмичарски дух, дружељубивост, поштење, поштовање, храброст...);
- стимулисање физиолошких процеса који повољно дјелују на органе и органске системе.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик ће:

- испољити моторичке способности;
- исказати позитивне карактерне особине;
- поштовати правила игре и користити природне облике кретања.

Елементарне игре за развој моторичких способности:

- снаге,
- брзине,
- издржљивости,
- координације,
- флексибилности,
- прецизности, и
- равнотеже.

Обезбиједити поштовање правила игара уз што разноврсније коришћење природних облика кретања

Наставна тема 3: ГИМНАСТИКА И ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНО ВЈЕЖБАЊЕ (20 часова)

Посебни циљеви:

- оспособљавање за правилно извођење заданих вјежби на тлу и справама;
- примјеном гимнастичких елемената утицати на развој апарата за кретање, а посебно мускулатуре одговорне за правилно држање тијела.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик ће:

- уважавати правила извођења основних стројевих радњи;
- самостално или уз помоћ извести

Стројеве радње

Превентивно корективне вјежбе (без реквизита, са реквизитима, у пару, на справама, уз справе, у

<p>превентивно корективне вјежбе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостално или уз помоћ извести став на лопатицама (свијећа); - уз помоћ извести став на шакама; - самостално или уз помоћ извести мост из лежања на леђима; - самостално или уз помоћ извести колут напријед из раскорачног у раскорачни став; - самостално или уз помоћ извести колут назад из назад опруженим ногама; - самостално или уз помоћ извести састав на греди; - самостално или уз помоћ извести прамет странце на тлу; - примијенити ритмичке и кретне форме које су саставни дио народне (фолклорне) традиције; - извести ритмички плес уз музичку пратњу. 	<p>мјесту, у кретању, без музичке пратње, са музичком пратњом)</p> <p>Став на лопатицама (свијећа)</p> <p>Став на шакама уз помоћ</p> <p>Мост из лежања на леђима</p> <p>Колут напријед из раскорачног у раскорачни став</p> <p>Колут назад опруженим ногама</p> <p>Прамет странце („Звијезда“) на тлу</p> <p>Састав на греди</p> <p>Плес и ритмика</p> <p>Народно коло</p> <p>Ритмички креативни плес</p>
---	--

Наставна тема 4: АТЛЕТИКА И ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНО ВЈЕЖБАЊЕ (20 часова)

Посебни циљеви:

- усавршавање природних облика кретања кроз атлетске елементе;
- развијање моторичких и функционалних способности, локомоторног апарата, и посебно мускулатуре одговорне за правилно држање тијела кроз примјену атлетских елемената.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - савладати технику ходања са правилним држањем тијела и користити исту у различитим варијантама и комплексним ситуацијама; - овладати основном техником трчања и користити исту у различитим варијантама и комплексним ситуацијама; - овладати различитим комбинацијама ходања и трчања; - савладати задату дистанцу у оквиру крос трчања; - овладати основном техником скокова и користити исту у различитим варијантама 	<p>Ходање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ходање са правилним држањем тијела, - ходање на прстима, петама, унутрашњем и спољашњем своду стопала, ходање наглашено пета - прсти унапријед и уназад, - ходање са високо подигнутим кољенима унапријед и уназад (марширање), - различите врсте ходања уз отпор партнера, - обично правилно ходање на дужини од 30-40м, - ходање уз нагиб, низ нагиб, уз степенице, низ степенице, - ходање са правилном амортизацијом уз

и комплексним ситуацијама;

- овладати основном техником бацања и користити исту у различитим варијантама и комплексним ситуацијама.

правилан рад руку,

- полигон.

Трчање:

- Трчање (праволинијско, криволинијско, преко ниских препона, бочно са докораком, из различитих почетних положаја: положај сједења или чучања, клечећег положаја, лежање на стомаку или леђима, боку, почетни положај имитација животиња, штафетно...)
- ниско гажење (цог) и високо подизање кољена (скип) – у мјесту и кретању,
- имитирање корака трчања пењањем на клупицу, имитирати замах ногом и супротном руком,
- претрчавање ниских препрека (чуњева, медицинки, итд.) различитом брзином,
- трчање уз нагиб, низ нагиб, уз степенице, низ степенице,
- трчање уз отпор партнера који стоји испред и успорава покушај трчања,
- трчање уз вучење предмета иза себе (уз отпор),
- трчање уз отпор партнера који се налази иза,
- трчање уз отпор партнера који се налази испред и отпор врши на рамена,
- трчање унапријед и уназад са високо подигнутим кољенима,
- претрчавање одређених дистанци у зависности од технике трчања,
- комбинација различитих облика ходања и трчања,
- јесењи и прољећни крос (дјечаци 250м, дјевојчице 200м),
- полигон.

Скакање:

- скокови суножни и раскорачни, једноножни, напријед, назад, лијево, десно, цик-цак, бочно преко линије, игра море-обала, школица, ластиш, хваталица са

суножним и једноножним поскоцима,

- скок удаљ из мјеста суножним одразом,
- скок удаљ из залета,
- суножни наскок на шведску клупу (шведски сандук, греда, степеник, пањ...) замахом са обје руке,
- скок у вис прекорачном техником „маказице“ и опкорачном техником „straddle“ (штрадле),
- комбинација различитих облика ходања, трчања и скокова,
- полигон.

Бацање:

- бацање тениске и рукометне лопте „бич“ техником, лијевом и десном руком,
- бацање лопти за одбојку, фудбал, рукомет и кошарку, са груди, преко главе, са рамена, са бока...
- избачај дјечије кугле до 600 грама (медицинке до 1кг или кошаркашке лопте) напријед са обје опружене руке из получучња,
- избачај дјечије кугле до 600 грама (медицинке до 1кг или кошаркашке лопте) преко главе, опруженим рукама из получучња,
- обучавање правилног држања кугле,
- избачај кугле из става у правцу бацања,
- избачај кугле или медицинке изнад главе са искоракком,
- бацање лоптица које се налазе на узвишењу иза леђа,
- полигон уз комбинацију ходања, трчања, скокова и бацања.

Наставна тема 5: ИГРЕ НА ОТВОРЕНОМ (8 часова)

Посебни циљеви:

- формирање здравствено-хигијенских навика, „челичење“ организма, јачање имуног система, развијање базичних вјештина и способности, основа технике спортских игара кроз упражњавање игара на отвореном;
- утицање на еколошку свијест ученика;
- утицање на свеукупни раст и развој ученика уз коришћење природног окружења и препрека,

у једноставним и сложеним условима.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољити моторичке, функционалне и когнитивне способности; - примјењивати основе техника спортских игара у природним условима; - користити већ савладане и нове вјештине уз помоћ специфичних спортских реквизита; - идентификовати важност што чешће боравка у природи и позитивног утицаја природе на организам. 	<ul style="list-style-type: none"> - Хваталице и остале елементарне игре. - Спортске игре на трави и у пијеску. - Вожња бицикла, тротинета, ролера, скејтборда... - Полудневни излети у природу или у парк, пјешачење. - Полигони у природном окружењу и препреке (ливада, шума, узбрдица, низбрдица, поток, дрво...).
Наставна тема 6: СПОРТСКЕ ИГРЕ (36 часова)	
Посебни циљеви:	
<ul style="list-style-type: none"> - усавршавање природних облика кретања кроз специфичне елементе спортских игара; - развијање моторичких и функционалних способности, локомоторног апарата, кроз примјену специфичних елемената из спортских игара; - обука основних техничких и тактичких елемената спортских игара. 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изводити ударце по лопти у складу с могућностима; - користити технике примања лопте; - примјењивати технике вођења лопте, у складу с могућностима; - користити техничке елементе у игри, у складу с могућностима. <ul style="list-style-type: none"> - примијенити технике држања лопте; - користити технике додавања и хватања звучне лопте; - примијенити технике вођења звучне лопте; 	<p>Фудбал (Основни технички елементи) (9 часова)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ударци по лопти (унутрашњом страном стопала, врхом стопала, спољашњом страном стопала, ударци петом, хрптом стопала - пун рист). - Примање лопте (унутрашњом страном стопала, ђоном, спољашњом страном стопала, хрптом стопала – ристом у мјесту и у кретању). - Вођење лопте (праволинијско, криволинијско, између чуњева, цикцак вођење између чуњева). - Игра (на један и два гола). <p>Рукомет (Основни технички елементи) (9 часова)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Држање лопте (објема рукама, једном руком уз помоћ друге руке, држање једном руком). - Додавање и хватање лопте (замахом поред тијела - изнад главе, поред главе, у висини рамена, у висини кука, испод кука, у висини кољена, бочна

<ul style="list-style-type: none"> - применијени техничке елементе у игри, у складу с могућностима. - применијени технике држања, додавања и хватања звучне лопте; - користити технике вођења звучне лопте; - применијени технику шута на кош са двије руке; - уважавати структуре кошаркашке игре. - користити основну технику одбијања и додавања лопте прстима, у складу с могућностима; - применијени основну технику одбијања и додавања лопте подлактицама; - користити основну технику доњег сервиса; - уважавати основне структуре одбојкашке игре. 	<p>додавања – прекоракком и закоракком, узимање лопте која стоји на поду).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вођење лопте (високо, средње, ниско, у мјесту, у кретању, у слалому, без ометања партнера, са ометањем партнера, са наглом промјеном правца кретања, испред тијела, поред тијела). - Игра (на једном голу и на два гола). <p>Кошарка (Основни технички елементи) (9 часова)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Држање, додавање и хватање лопте (изнад главе, са груди, у висини кука, бочна додавања, ударцем лопте од тло). - Вођење лопте (у мјесту, у кретању, десном и лијевом руком, праволинијско, криволинијско, високо, средње, ниско, без ометања партнера, са ометањем партнера, цикцак). - Шут на кош (двјема рукама у висини груди и рамена, из мјеста и кретања, слободна бацања). - Игра (на једном или на два коша, мини кошарка). <p>Одбојка (Основни технички елементи) (9 часова)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Одбијање и додавање лопте прстима. - Одбијање и додавање лопте подлактицама („чекић“). - Доњи сервис. - Игра мини одбојка 1:1, 2:2, 3:3 (коришћењем доњег сервиса, одбијања лопте прстима и чекићем)
Наставна тема 7: ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ (4 часа)	
<p>Посебни циљеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усавршавање природних облика кретања кроз специфичне елементе из кошарке; - развијање моторичких и функционалних способности, локомоторног апарата, кроз примјену специфичних елемената из кошарке; - обука основних техничких и тактичких елемената кошарке. 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - увидјети зашто је здравље основ и 	<ul style="list-style-type: none"> - Људско тијело (правилно држање тијела)

<ul style="list-style-type: none"> предуслов свих људских активности; - идентификовати кроз примјере како и зашто физичка активност утиче на очување и унапређење здравља; - препознати значај правилног држања дијела за спречавање деформитета (кичме, грудног коша, екстремитета...) - препознати негативне ефекте на здравље узроковане прекомјерном тјужином и неправилном исхраном; - усклађивати дневни ритам рада, играња, вјежбања, одмора и спавања уз асистенцију одраслих; - разликовати и примијенити основне навике личне и колективне хигијене. 	<ul style="list-style-type: none"> - Лична хигијена - Култура вјежбања и играња - Здравствена култура
--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

- Познабање околине
- Математика
- Српски језик
- Ликовна култура
- Музичка култура

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

- Кроз сарадњу са Ресурсним центрима благовремено одговорити на индивидуалне потребе ученика које ће се у наставном процесу уочити.
- Уколико је потребно, увести више вјежби из области корективне гимнастике.
- Прије сваке активности ученика треба упознати са простором и справама које користи, како би развио менталну слику простора и створио план кретања.
- Потребан је сталан надзор и индивидуална подршка приликом реализације одређених активности.
- Демонстрацију активности требало би да прати што опширнији вербални опис како би ученик стекао што јаснију представу какав положај тијела да заузме, на који начин да се креће итд.
- Пожељно је ученике из одјељења довести у прилику да у пару изводе активности са учеником оштећеног вида, како би се ученик оштећеног вида што више ослободио у интеракцији са вршњацима и потражио њихову подршку када је потребно.
- На настави физичког васпитања са слијепом дјецом, углавном, треба радити индивидуално;
- Приликом извођења одређених вјежби (скакања, прескакања, трчања унатрашке, пењања, доскока и сл.) наставник треба да буде у непосредној близини дјетета или да га аудитивно стимулише за радњу.
- Слијепом ученику ће приликом трчања бити потребни тактилни оријентери који ће служити као показивачи правца и омогућити ученику да одржава правац кретања. Корисна може бити метода трчања у пару са видећим учеником или наставником, при чему друга особа има функцију видећег водича. У ту сврху може послужити и конопац који ће бити постављен у висини појаса ученика, фиксиран на почетку и крају дионице коју треба претрчати. Ученик ће тако бити у могућности да самостално претрчи одговарајућу дистанцу пратећи правац пружања конопца.
- Приликом извођења активности у оквиру спортских игара слијепом ученику је потребно

пружити физичко вођење, вербалне инструкције, звучну лопту, звучно означити мету и прилагодити исходе у складу са индивидуалним способностима ученика.

- Све активности треба прилагодити аудитивној и тактилној перцепцији.
- Могућност успјешног извођења појединих вјежби зависи од индивидуалних способности сваког ученика.
- Због одсуства чула вида и недовољне информисаности родитеља, слијепа дјеца често имају страх од сложенијих физичких активности, а у појединим случајевима и значајно нарушено моторно функционисање. Због тога је настава физичког васпитања необично значајна за слијепу дјецу.